Lausunto
10.02.2026
Asiakirja: ID-2695459
Asia: POL-2026-11996

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

VNS 6/2025 vp

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

1 Taustaa

Helsingin poliisilaitoksen lausunnossa kuvataan Suomen pääkaupungin sisäisen turvallisuuden toimintaympäristön ja poliisipalveluiden kysynnän muutosta sekä esitetään arvio siitä, miten sisäisen turvallisuuden selonteko tukee virastoa sen toiminnassa ja tavoitteiden saavuttamisessa.

Poliisin rooli on kasvanut merkittävästi monimutkaistuvassa turvallisuusympäristössä, jossa tilannekuva, toiminta- ja palvelukyky sekä viranomaisyhteistyö vaativat jatkuvaa toiminnan kehittämistä. Toimintaympäristön muutokset korostavat entistä enemmän sitä, että viranomaisten roolien, tehtävien ja toimivaltuuksien tulee olla jatkossa aikaisempaa selkeämpiä. Suomen poliisin voimavarat ovat kansainvälisesti vertaillen rajalliset, mutta sillä on vahvuuksia, joita tulee entisestään kehittää ja vahvistaa. Tämä tulisi olla myös sisäisen turvallisuuden selonteon tavoite.

2 Helsingin poliisilaitoksen toimintaympäristö

2.1 Helsinki pääkaupunkina

Helsinki on turvallisuusjärjestelyitä vaativien maan hallinnon ja vieraan valtion edustustojen sijaintipaikka sekä talouselämän ja kulttuurin keskus. Helsinki toimii turvallisuusjärjestelyitä edellyttävien korkean tason kansainvälisten poliittisten kokousten ja tapaamisten sijaintipaikkana sekä työelämän, matkailun, vapaa-ajanvieton, liikenteen ja sivistystoimen keskuksena sekä kansallisten ja kansainvälisten kansalaisjärjestöjen ja muiden ryhmien kohtaamispaikkana. Elinkeino- ja yritystoiminta on myös keskittynyt pääkaupunkiseudulle.

Maamme tiheimpänä väestökeskittymänä Helsingissä tapahtuu selvästi muita alueita enemmän rikoksia. Pääkaupungin toimintaympäristöön liittyvät muuttuvat tekijät vaikuttavat olennaisesti Helsingin poliisilaitoksen tehtäviin ja resurssitarpeisiin sekä edellyttävät toiminnan painottamista yhä voimakkaammin ennalta estävään toimintaan. Poliisin näkyvä valvonta on välttämätöntä, jotta rikoksia ja järjestyshäiriöitä kyettäisiin ennalta estämään tehokkaalla tavalla.

2.2 Poliisin toimintaympäristön keskeiset muutokset Helsingissä

Poliisipalveluiden kysyntä on kasvanut Helsingissä tasaisesti viimeisten kuuden vuoden aikana. Tämän taustalla olevia keskeisiä muutostekijöitä ovat erityisesti huumeiden käytön voimakas lisääntyminen sekä siihen liittyvät järjestyshäiriöt ja kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus sekä muut rikokset, mielenterveys- ja sosiaalisten ongelmien korostuminen, työttömyysasteen ja erityisesti nuorisotyöttömyyden nousu, ennakoitua nopeampi väestömäärän ja -tiheyden kasvu, lisääntyvä maahanmuutto ja väestörakenteen muutos, sotien ja kansainvälisten kriisien vaikutukset sisäiseen turvallisuuteen sekä tietoverkkoympäristön ja tekoälyn merkityksen korostuminen.

3 Poliisipalveluiden kysynnän kasvu

3.1 Hälytys- ja valvontatoiminta

Helsingin poliisilaitoksen palvelukysyntä on kasvanut merkittävästi aiempiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2025 poliisilaitokselle kirjattiin yhteensä 162 099 hälytystehtävää. Se on 19 229 tehtävää (+13,5 %) enemmän kuin vuonna 2024.

Tehtävien lukumäärä, kpl	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
0 Hengen ja terveyden suojaan kohdistuva tehtävä	9 114	8 636	8 228	8 880	9 452	10 668
1 Omaisuuden suojaan kohdistuva tehtävä	21 188	19 180	16 243	18 906	19 757	21 813
2 Liikenneonnettomuudesta tai liikenteestä aiheutuva tehtävä	34 403	31 192	29 127	29 758	27 451	27 015
3 Yksilön suojaan kohdistuva tehtävä	44 138	44 033	38 845	38 605	39 948	44 565
4 Onnettomuus tai vaarallinen tilanne	1 042	945	505	538	546	561
5 Erityistehtävät	21 597	20 419	21 552	21 441	21 361	22 824
6 Valvonta- ja ennaltaehkäisevä toiminta	24 270	20 758	19 030	20 710	24 352	34 650
7 Sairaankuljetus- ja ensihoitotehtävät	1	1	2	2	1	2
8 Sosiaalitehtävät	5	3	3	0	1	1
Tehtävä	**155 758**	**145 167**	**133 535**	**138 840**	**142 869**	**162 099**

Taulukko 1. Hälytystehtävien määrä Helsingissä vuosina 2020-2025.

Hälytystehtävien kasvusta huolimatta poliisilaitoksen A-kiireellisyysluokan hälytystehtävien keskimääräinen toimintavalmiusaika oli kautta aikain nopein. Se oli 4,8 minuuttia. B-kiireellisyysluokan hälytystehtävien keskimääräinen palvelukykyaika oli 12,7 minuuttia, mikä oli tarkasteluajanjaksolla toiseksi lyhin. Toisaalta vuonna 2025 B-kiireellisyysluokan hälytystehtäviä oli 67 907, mikä on 6 602 enemmän kuin vuonna 2020.

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
A-kiireellisyysluokan hälytystehtävät, lkm	10 217	9 034	8 583	9 031	9 584	10 861
B-kiireellisyysluokan hälytystehtävät, lkm	61 305	60 070	58 500	61 053	62 405	67 907
A- ja B- kiireellisyysluokan tehtävät yhteensä, lkm	**71 522**	**69 104**	**67 083**	**70 084**	**71 989**	**78 768**
Keskimääräinen toimintavalmiusaika (A-tehtävät) min	5,1	5,1	5,2	5,0	4,9	4,8
Keskimääräinen palvelukykyaika (B-tehtävät) min	12,4	12,7	12,8	12,8	13,1	12,7

Taulukko 2. A- ja B-kiireellisyysluokan hälytystehtävien määrä sekä A-kiireellisyysluokan hälytystehtävien keskimääräinen toimintavalmiusaika ja B-kiireellisyysluokan keskimääräinen palvelukykyaika Helsingissä vuosina 2020-2025.

Poliisilaitos tehosti myös häiriöalttiiden alueiden järjestyksenvalvontaa. Tämän tyyppisten tehtävien määrä oli vuonna 2025 yhteensä 22 661, joka oli +76,9% enemmän kuin vuonna 2024. Hälytyspalveluiden kysyntää lisäsi erityisesti voimakkaasti kasvava huumeiden käyttö sekä siitä johtuvat rikokset ja järjestyshäiriöt.

3.2 Poliisin kiinniottamien henkilöiden määrä

Hälytystehtävien ja rikosten määrän kasvu on johtanut myös siihen, että Helsingin poliisivankilassa säilytettyjen vapautensa menettäneiden henkilöiden lukumäärä (n=18 837) nousi vuonna 2025 noin 18 % suhteessa vuoteen 2024. Tämäkin selittyy suurelta osin siitä, että kasvava huumeiden käyttö on lisännyt huumausaineiden levitykseen ja käyttöön kytkeytyviä järjestyshäiriöitä sekä rikoksia.

3.3 Rikostorjunta

Poliisin tietoon tulleet rikokset ovat lisääntyneet Helsingissä. Tämä perustuu erityisesti omaisuus-, väkivalta- ja huumerikosten määrän kasvuun. Rikosmäärien kasvu johtuu ainakin osittain huumeiden kasvavaan kysyntään ja tarjontaan kytkeytyvän rikollisuuden sekä niistä aiheutuvien järjestyshäiriöiden lisääntymisestä. Järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvien sekä törkeiden huumerikosten lukumäärä on tästä syystä myös kasvanut.

Rikokset, ilmoitettu Kpl	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Kaikki rikokset	108 057	77 474	75 415	80 678	86 046	96 809
Rikoslakirikokset	93 125	75 372	73 475	77 980	83 016	94 344
Rikoslakirikokset (pl liikennerikokset)	80 528	63 723	62 233	66 480	71 703	83 468
Omaisuusrikokset	50 014	41 113	40 154	42 782	46 282	56 023
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	5 964	6 085	6 694	7 230	7 360	7 831
Seksuaalirikokset	662	809	741	826	1 111	1 337
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan	3 004	3 394	3 240	2 988	3 734	4 001
Rikokset rikoslain 42, 43 ta 44 lukua vastaan	2 197	1 751	1 589	1 856	1 879	2 016
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	11 946	5 556	5 242	5 981	6 707	7 173
Huumausainerikokset (uudet RL 50-luku)	6 741	5 015	4 573	4 817	4 630	5 087
Summa	**108 057**	**77 474**	**75 415**	**80 678**	**86 046**	**96 809**

Taulukko 3. Helsingin poliisilaitoksen tietoon tulleiden rikosten määrä vuosina 2020-2025.

Rikosten määrän kasvusta huolimatta Helsingin poliisilaitos on kuitenkin kyennyt nostamaan rikostutkinnan laatua. Selvitystasot ja tutkinta-ajat ovat olleet asetettuja tavoitteita paremmalla tasolla. Rikostutkinnan laatua on kyetty ylläpitämään ja kehittämään mm. organisaation, henkilöstön ja tutkintaprosessien kehittämistoimilla.

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Selvitystaso, %	38,5%	46,8%	44,1%	57,2%	44,3%	46,9%
Tutkinta-aika, keskiarvo vrk	118	136	148	328	155	146

Taulukko 4. Helsingin poliisilaitoksen tutkimien rikoslakirikosten (pl. liikennerikokset) selvitystaso ja keskimääräinen tutkinta-aika vuosina 2020-2025.

3.3.1 Alle 21-vuotiaiden rikollisuus

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat ja heidän tekemiksi epäillyt rikokset sekä niiden lisääntyminen ovat viime vuosina näkyneet erityisesti Helsingin poliisilaitoksen toimialueella. Lapset ja nuoret liikkuvat laajasti pääkaupunkiseudun kaupunginosien välillä ja Helsingin keskusta toimii keskeisenä kokoontumisalueena.

Alle 21-vuotiaiden rikollisuuden kehitys Helsingissä vuosina 2020–2025 osoittaa monimuotoista ja osin huolestuttavaa suuntaa. Alle 21-vuotiaiden tekemiksi epäiltyjen rikoslakirikosten määrä on kasvanut 19,4 prosenttia kyseisenä ajanjaksona. Kasvua on erityisesti alle 18-vuotiaiden (+33 %) ja alle 15-vuotiaiden (+38 %) ikäryhmissä.

Rikosten lukumäärä	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rikoksesta epäilty alle 15-vuotias	873	908	1 209	1 380	1 204	1 253
Rikoksesta epäilty alle 18-vuotias	2 396	2 442	2 912	3 388	3 243	3 271
Rikoksesta epäilty alle 21-vuotias	5 612	5 440	6 029	6 896	6 917	6 804

Taulukko 5. Helsingin poliisilaitoksen tietoon tulleiden alle 21-vuotiaiden tekemiksi epäiltyjen rikosten määrä ikäryhmittäin vuosina 2020-2025

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat nuorimmissa ikäryhmissä kaksinkertaistuneet. Valtaosa henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista on eri vakavuusasteen pahoinpitelyrikoksia.

Rikosten lukumäärä	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rikoksesta epäilty alle 15-vuotias	201	282	357	350	351	430
Rikoksesta epäilty alle 18-vuotias	374	473	586	611	619	716
Rikoksesta epäilty alle 21-vuotias	645	715	910	993	916	1 037

Taulukko 6. Helsingin poliisilaitoksen tietoon tulleiden alle 21-vuotiaiden tekemiksi epäiltyjen pahoinpitelyrikosten määrä ikäryhmittäin vuosina 2020-2025.

Vakavat henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset muodostavat edelleen pienen osan kaikista rikoksista, mutta niiden määrä on tarkasteluajanjaksolla kehittynyt epäsuotuisaan suuntaa.

3.3.2 Katujengit

Pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Helsingissä toimii pääosin maahanmuuttajanuorista muodostuneita katujengejä, joilla on kytkentä erityisesti ruotsalaiseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Vaikka suurin osa nuorista lopettaa rikollisen toiminnan aikuistuessaan, varhain alkanut ja pitkäkestoinen rikosura ennustaa vakavaa aikuisiän rikollisuutta. Helsingin poliisilaitos pyrkii torjumaan muissa pohjoismaissa todettua rikoskierrettä, jonka toisiinsa kytkeytyvät osa-alueet muodostuvat aikajärjestyksessä seuraavista osa-alueista:

- toistuvasti rikoksia tekevä nuori
- joukolla rikoksia tekevät nuorisoryhmät
- vakavia rikoksia tekevät katujengit
- järjestäytyneet kansainväliset rikollisryhmät
- terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset

3.3.3 Alle 18-vuotiaiden rikollisuuden torjunta

Helsingin poliisilaitos on tehostanut alle 18-vuotiaiden tekemien rikosten torjuntaa. Sen vaikuttavuus perustuu kokonaisuuteen, jossa lasten ja nuorten rikolliseen käyttäytymiseen puututaan jo ensimmäisistä teoista lähtien, rikoskierteet katkaistaan varhaisessa vaiheessa, ja moniammatillinen viranomaisyhteistyö varmistaa, että tuki ja toimenpiteet kohdistuvat oikea-aikaisesti sekä nuoriin että heidän huoltajiinsa. Keskeisimpiä keinoja alle 18-vuotiaiden tekemien rikosten torjunnassa ovat olleet erityisesti:

- Näkyvän jalkautuvan valvonnan tehostaminen nuorten rikos- ja häiriökäyttäytymiselle alttiilla alueilla
- Lyhyt tutkinta-aika ja nopea puuttuminen sekä rikoskierteen katkaisu
- Nuorisorikollisuuden torjunta moniammatillisen sekä varhaisen ja kokonaisvaltaisen puuttumisen toimintamallilla (Ankkuri ja muut toiminnot)
- Alle 18-vuotiaiden tekemien vakavien rikosten sekä katujengirikollisuuden tehostettu tekijäkeskeinen tutkinta, pakkokeinojen käyttö sekä moniammatillisten toimintamallien käyttö

3.3.4 Huumausaineiden lisääntyvään kysyntään ja tarjontaan liittyvät turvallisuusriskit sekä järjestäytynyt ja muu vakava rikollisuus

Helsingin poliisin tietoon tullut huumausainerikollisuus on ollut lähes vuosittaisessa kasvusuhdanteessa vuodesta 2021 lukien. Vuonna 2025 Helsingin poliisin tietoon tuli ennätyksellinen määrä törkeitä huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten määrä oli noin 29 % koko valtakunnassa tietoon tulleista törkeistä huumausainerikoksista.

Ilmoitettu Kpl	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Huumausaineen käyttörikos	4 405	3 333	3 109	3 474	3 225	3 607
Huumausainerikoksen valmistelu	0	0	0	0	1	0
Huumausainerikos	2 067	1 342	1 104	988	1 041	1 059
Törkeä huumausainerikoksen edistäminen	0	1	0	0	0	0
Törkeä huumausainerikos	269	339	360	355	363	421
Huumausainerikokset	**6 741**	**5 015**	**4 573**	**4 817**	**4 630**	**5 087**

Taulukko 7. Helsingin poliisilaitoksen tietoon tulleet huumausainerikokset vuosina 2020-2025.

Huumausaineiden kasvava kysyntä sekä tarjonta vaarantaa merkittävästi yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä lisää monialaisesti rikollisuutta. Suomessa ilmiö lisää merkittävästi kansainväliseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä riskejä, koska kaikki huumeet tulevat lähtökohtaisesti ulkomailta. Torjuntatoimet edellyttävät julkisen sektorin toimijoiden selkeää roolitusta sekä yhteistä tavoitteenasettelua.

Huumeongelman kasvun pysäyttäminen edellyttää reaaliaikaista tilannekuvaa, tosiasioihin perustuvan ennalta estävän viestinnän tehostamista, asenneilmapiirin terävöittämistä sekä julkisen sektorin yhteistä näkemystä siitä, mitkä ovat huumeongelman kasvun taustalla olevat syyt, miten niitä voidaan parhaiten torjua ja mikä on kunkin toimijan rooli.

Huumeiden aiheuttamien monialaisten haittavaikutusten piiriin kuuluu entistä laajempi joukko ihmisiä ja niistä johtuvien turvallisuus-, terveys- ja sosiaaliongelmien torjunta vaatii yhteiskunnalta kasvavan määrän resursseja. Kokonaisturvallisuuden kannalta onkin keskeisintä, että huumeiden käyttäjien ja erityisesti huumeita käyttävien nuorten lukumäärän jatkuva kasvu saadaan pysäytettyä.

Helsingin poliisin ensisijaisena tavoitteena on asukkaiden odotuksiin vastaaminen siltä osin, kun kyse on poliisin peruspalveluista. Poliisilaitos paljastaa ja tutkii erityisesti huumausaineiden levitykseen liittyvää järjestäytynyttä ja muuta vakavaa rikollisuutta. Virasto onkin tässä suhteessa saavuttanut sille asetetut tavoitteet.

Järjestäytyneen rikollisuuden esitutkinnoissa on tehty kansainvälistä yhteistyötä useiden eri Euroopan maiden kanssa. Vuoden 2025 aikana saatiin valmiiksi 192 järjestäytyneen rikollisuuden esitutkintaa, jotka painottuivat pääasiassa törkeiden huumausainerikosten maahantuonteihin ja edelleen levitykseen.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Päätetyt järjestäytyneen rikollisuuden jutut	114	120	68	74	66	192

Taulukko 8. Helsingin poliisilaitoksen päättämät järjestäytyneen rikollisuuden jutut vuosina 2020-2025.

Helsingin poliisilaitoksen päättämien järjestäytyneen rikollisuuden juttujen osuus koko valtakunnan määrästä on ollut vuonna 2025 41,5 %, mikä kuvastaa poliisilaitoksen toiminnan tehokkuutta, mutta myös poliisilaitoksen toimintaympäristön nopeaa muutosta.

Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan kansainvälinen, ulkomailta johdettu järjestäytynyt rikollisuus on ottanut suuren roolin suomalaisesta huumausainekaupasta. Kyseisillä organisaatioilla on yhteys myös paikalliseen katujengirikollisuuteen, jonka rooli on ollut huumausaineiden vastaanottaminen ja edelleen levittäminen. Järjestäytyneen rikollisuuden toimintakulttuurin muutos nähdään toiminnan ammattimaistumisena ja väkivaltaistumisena, joka näkyy katukuvassa vakavina väkivaltarikoksina. Poliisitoiminnalla on pystytty estämään ja hidastamaan kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden rantautumista Suomeen. Tässä kansallisella ja kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä on ollut merkittävä rooli.

4 Lupapalvelut ja -valvonta

4.1 Maksullisten lupien kysynnän kasvu

Helsingin poliisi myönsi vuonna 2025 yhteensä 148 056 maksullista lupaa, mikä on 22,0 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Maksullisten lupien väheneminen johtui siitä, että vuonna 2025 matkustusasiakirjansa uusivat pääasiassa ne henkilöt, joille oli myönnetty matkustusasiakirjat vuonna 2020. Vuonna 2020 alkanut koronapandemia vähensi olennaisesti matkustusasiakirjojen haku- ja myöntömääriä. Vuonna 2025 myönnettyjen matkustusasiakirjojen määrä oli kuitenkin selvästi enemmän kuin vuonna 2020. Poliisilaitoksen laatimien ennusteiden perusteella myönnettyjen matkustusasiakirjojen määrä palautuu vuonna 2026 normaalille tasolle.

Lupa-asiakirjat, lkm	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilökortit	42 926	56 409	61 623	63 414	66 824	53 094
Passit	68 182	104 265	145 596	115 817	114 229	86 875
Ampuma-aseet	3 032	3 233	3 906	3 446	4 487	4 104
Muut luvat	2 563	2 753	4 193	3 856	4 319	3 983
Summa	**116 703**	**166 660**	**215 318**	**186 533**	**189 859**	**148 056**

Taulukko 9. Helsingin poliisilaitoksen myöntämät lupa-asiakirjat vuosina 2020-2025.

4.2 Maasta poistamisen ja kansalaisuuden menettämisen tehostaminen

Ulkomaalaisten määrä Helsingin väestöstä oli vuonna 2021 yhteensä 110 930 ja vuonna 2025 se oli 142 296, joka 28,3 % enemmän. Saman aikaisesti ulkomaalaistaustaisten[1] tekemiksi epäiltyjen rikosten määrä on kasvanut

Ilmoitettu epäillyt rikoksina	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rikoslakirikokset	13 943	12 854	14 248	15 431	15 743	17 754
Rikoslakirikokset (pl liikennerikokset)	9 907	8 923	10 204	11 167	11 596	13 674
Omaisuusrikokset	4 056	3 773	4 393	5 066	5 508	6 605
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	1 839	1 750	2 051	2 168	1 981	2 255
Seksuaalirikokset	205	217	247	239	318	349
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan	1 088	906	1 075	1 023	1 154	1 458
Rikokset rikoslain 42, 43 ta 44 lukua vastaan	353	283	325	388	398	472
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	832	775	855	914	896	1 041
Huumausainerikokset (uudet RL 50-luku)	1 534	1 219	1 258	1 369	1 341	1 494
Summa	**13 943**	**12 854**	**14 248**	**15 431**	**15 743**	**17 754**

Taulukko 10. Helsingin poliisilaitoksen tietoon tulleiden ulkomaan kansalaisten tekemiksi epäiltyjen rikosten määrä vuosina 2020-2025.

Helsingin poliisi on tehostanut maasta poistamisia. Kasvu perustuu merkittäviltä osin valvonnan tehostamiseen ja siihen, että maasta poistamistoiminta on otettu kiinteäksi osaksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa. Ulkomaalaislain muutos on myös antanut tältä osin poliisille lisää toimivaltuuksia. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden välittömän vaarantumisen torjuntaan liittyvät maasta poistamiset ovat lisääntyneet merkittävästi.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Maastapoistamsen täytäntöönpano, lkm	675	505	501	576	631	962

Taulukko 11. Helsingin poliisilaitoksen maasta poistamien henkilöiden määrät vuosina 2020-2025.

Vuonna 2026 sovellettavaksi tulevan EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (ns. pakti) myötä maasta poistamiseen liittyvät poliisin resurssitarpeet tulevat jatkossa lisääntymään. Poliisilaitos pitää viranomaistoiminnan tehokkuuden osalta tärkeänä, että jokaisen toimijan rooli ja vastuu on määritelty selkeästi. Tietojärjestelmien kehittäminen on keskeinen osa tätä prosessia, sillä se takaa tiedon oikea-aikaisen ja luotettavan siirtymisen eri viranomaisten välillä.

Maasta poistamisen lisäksi on keskeistä, että kansalaisuuden menettäminen otetaan osaksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa. Siihen liittyvää lainsäädäntöä ja viranomaisten toimintamalleja tulee kehittää.

[1] Henkilö, jonka syntymämaa on ulkomaat.

5 Poliisilaitoksen toimintaympäristöön kytkeytyvät erityisvelvoitteet ja erityistoiminnot

5.1 Helsingin poliisilaitoksen valtakunnalliset ja alueelliset erityistehtävät

Helsingin poliisilaitoksella on, kuten muillakin paikallispoliisin yksiköillä, alueellinen ja ajallinen toimintavastuu. Lisäksi poliisilaitokselle on osoitettu valtakunnallisia ja alueellisia erityistehtäviä, jotka poikkeavat muiden paikallispoliisin yksiköiden tehtävistä ja edellyttävät sellaisia erityistoimintoja, joita muissa poliisin yksiköissä ei ole.

Poliisihallituksen laatiman paikallispoliisin resurssijakomallin mukaan Helsingin poliisilaitokselle on allokoitu 350 henkilötyövuotta pääkaupunkiseudun erityistehtävien hoitamiseen sekä 290 henkilötyövuotta valtakunnallisten ja alueellisten erityistoimintojen toteuttamiseen, yhteensä 640 henkilötyövuotta. Nämä resurssit muodostavat Poliisihallituksen hyväksymän kokonaisuuden, joka mahdollistaa laitokselle säädettyjen erityisvelvoitteiden toteuttamisen.

Valmiusyksikkö, joka kuuluu erityistehtäviin, tulee kasvattamaan henkilöstömääräänsä seuraavien neljän vuoden aikana kaksinkertaiseksi toimintansa ja suorituskykynsä kehittämiseksi. Tämä lisää erityistoimintoihin allokoitujen resurssien tarvetta merkittävästi.

Erityistehtäviin osallistuu henkilöstöä poliisilaitoksen kaikista yksiköistä. Tämän vuoksi tehtäviin kohdennettua työaikaa ja suoritteita ei voida yksiselitteisesti erottaa poliisilaitoksen kokonaisresursseista eikä laitoksen kaikista suoritteista.

5.2 Kriittiseen infrastruktuuriin liittyvät turvallisuusriskit, hybridiuhat ja varautuminen

Sotien ja kansainvälisten kriisien vaikutukset näkyvät erityisesti Helsingissä, jossa sijaitsevat valtiojohto sekä lukuisat ulkomaiden edustustot. Kriittisen infrastruktuurin suojaamisessa korostuu tarve nopeaan tiedonsaantiin kolmansilta osapuolilta erityisesti tahallisten tekojen osalta. Kaikki kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat häiriöt tulee viipymättä välittää toimivaltaiselle poliisiviranomaiselle, ja tätä varten on kehitettävä tarkoituksenmukaiset toimintamallit.

Helsingin poliisilaitos vastaa valtakunnallisesti merellisen infrastruktuurin rikostorjunnasta ja on vuosina 2024 ja 2025 johtanut tätä koskevia poliisin tilanneorganisaatioita asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvien rikosten monimuotoisuuden vuoksi lainsäädännön kehittäminen, mukaan lukien miehittämättömiin ilma-aluksiin liittyvät vastatoimet, on tarpeellista. Lainsäädäntöuudistusten lisäksi vastatoimintakyvyn kehittäminen edellyttää merkittäviä taloudellisia investointeja tekniseen suorituskykyyn.

Poliisin erityisjoukkojen suorituskyvyn tulee vastata muuttunutta turvallisuusympäristöä ja Suomen NATO-jäsenyyden asettamia vaatimuksia. Valmiusyksikön kehittäminen on siten keskeistä sekä sisäisen että ulkoisen turvallisuuden kannalta. Suorituskyvyn ja rahoituksen arvioinnissa tulee ensisijaisesti huomioida valmiusyksikön kriisiajan tehtävät sekä valtiollisen vaikuttamisen uhat. Poikkeusoloissa valmiusyksikön on kyettävä reagoimaan

merkittäviin uhkiin myös tilanteissa, joissa muiden viranomaisten valmiudet eivät riitä ensivasteeseen.

6 Helsingin poliisilaitoksen lausunto sisäisen turvallisuuden selonteosta

Helsingin poliisilaitos katsoo, että sisäisen turvallisuuden selonteko ottaa huomioon keskeiset pitkän aikavälin tavoitteet ja painopisteet. Virasto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito sekä poliisin toimintakyvyn varmistaminen edellyttävät seuraavien kehittämistoimien toteuttamista:

- Poliisin henkilöstöresurssien kasvattamisen ohella on varmistettava, että rahoitus riittää kaluston, toimitilojen ja tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen.

- Poliisin läsnäoloa ja valvontaa tulee vahvistaa, jotta häiriöitä ja rikollisuutta voidaan ehkäistä ennen riskien realisoitumista ja jotta kansalaisten turvallisuuden tunne paranee. Tämä koskee myös verkkoympäristöä ja edellyttää teknologian laajaa hyödyntämistä, kuten kameravalvonnan, UAS-järjestelmien, tekoälypohjaisen analyysin ja automaation kehittämistä sekä ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuuden seurantaa tarkoituksenmukaisilla mittareilla.

- Rikosten määrä tulee kasvamaan ja rikollisuus tulee kansainvälistymään. Rikostutkinnan ja rikosprosessin tehostaminen sekä laadun varmistaminen on koko rikosketjun yhteinen tavoite. Se vaikuttaa merkittävästi myös sen luottamuksen tasoon, jota kansalaiset tuntevat viranomaistoimintaa kohtaan. Tämä edellyttää, että

    - Viranomaisten roolit ovat selkeät ja tukevat toisiaan sekä rikosprosessia kokonaisuudessaan. Esitutkinta ja tutkinnanjohto tulee olla myös jatkossa poliisin tehtävänä. Poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen yhteistyötä on kuitenkin tiivistettävä ja tiedonkulkua parannettava.

    - Poissaolokäsittelyn käyttöalaa laajennetaan siten, että ylitörkeitä rikoksia lukuun ottamatta, rikosasiat voidaan ratkaista tuomioistuimessa asianosaisten poissaolosta huolimatta. Tämä vähentää peruuntuneiden istuntojen määrää ja kustannuksia sekä nopeuttaa käsittelyä.

    - Pakkokeinojen, kuten vangitsemisen, käyttöön liittyvää lainsäädäntöä kehitetään vastaamaan kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamiin riskeihin.

    - Yksinkertaiset ja selvät rikosasiat tulee ratkaista sakkomenettelyssä. Sen käyttöalaa tulee laajentaa, mutta prosessin tehokkuus tulee varmistaa siten, ettei sakkomenettelyn käyttäminen edellytä enää jatkossa vastaajan suostumusta vaan muutoksenhakukeinona on valitus tuomioistuimeen. Tämä varmistaa laadultaan yksinkertaisten ja selvien rikosasioiden asianmukaisen selvittämisen sekä toisaalta asianosaisten oikeusturvan.

  - Rikostutkintaa tulee tukea tekoälypohjaisella analyysillä ja kielimalleilla, jotta poliisi kykenee säilyttämään esitutkinnan hyvän tason asia- ja tietomäärien jatkuvasta kasvusta huolimatta. Tämä edellyttää lainsäädännön ja toimintamallien kehittämistä.

- Alle 18-vuotiaiden tekemien rikosten määrän kasvu tulee pysäyttää ja niiden torjuntaa tulee tehostaa kokonaisvaltaisesti siten, että nuorten ja erityisesti alle 15-vuotiaiden lasten rikolliseen käyttäytymiseen puututaan jo ensimmäisistä teoista lähtien, rikokset tutkitaan ja rikoskierteet katkaistaan varhaisessa vaiheessa, ja moniammatillisella viranomaisyhteistyöllä varmistetaan, että tuki ja toimenpiteet kohdistuvat oikea-aikaisesti sekä alle 18-vuotiaisiin että heidän huoltajiinsa. Vakaviin rikoksiin toistuvasti syyllistyneisiin alle 18-vuotiaisiin kohdennetaan tekijäkeskeistä tutkintaa käyttämällä monialaisesti rikosprosessuaalisia ja hallinnollisia pakkokeinoja sekä lastensuojelutoimenpiteitä.

- Huumeiden käyttäjien ja erityisesti huumeita käyttävien nuorten lukumäärän jatkuva kasvu tulee pysäyttää. Se edellyttää ensisijaisesti julkisen sektorin yhteistä näkemystä siitä, mitkä ovat huumeongelman kasvun taustalla olevat syyt, miten niitä voidaan parhaiten torjua ja mikä on kunkin toimijan rooli. Huumeongelman kasvua ei pysäytetä huumeiden käytön laillistamisella eikä laittomien huumeiden käyttöä tukevilla tila- ja muilla ratkaisuilla. On selvää, että ongelmakäyttäjien hoitoonohjausta tulee tehostaa sekä hoitomahdollisuuksia lisätä ja huumeiden käytöstä johtuvia laaja-alaisia terveydellisiä ja sosiaalisia haittavaikutuksia on torjuttava. Poliisin tehtävänä on ensisijaisesti huumausaineiden kasvavaan kysyntään sekä tarjontaan perustuvien järjestyshäiriöiden, turvallisuusuhkien sekä monialaisen rikollisuuden torjunta. Tämä käsittää myös niiden torjuntatoimien tehostamisen, jotka kohdistuvat kansainväliseen ja muuhun järjestäytyneeseen rikollisuuteen, jonka vaikutukset lisääntyvät huumeisen kysynnän ja tarjonnan kasvaessa.

- Maahanmuutto lisääntyy ja sen vuoksi ulkomaalaishallinto on nähtävä myös entistä selkeämmin osana yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa. Tämän johdosta

  - Maassaolon edellytysten valvontaa, maasta poistamista sekä kansalaisuuden menettämistä koskevaa lainsäädäntöä sekä viranomaisten toimintamalleja on kehitettävä, jotta kyseiset prosessit tukevat nykyistä tehokkaammin sisäisen turvallisuuden sisäisen turvallisuuden ylläpitoa.

Jari Liukku
Poliisipäällikkö, poliisikomentaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 10.02.2026 klo 11:00. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Helsingin poliisilaitos
Pasilanraitio 11, PL 11, 00241 Helsinki
kirjaamo.helsinki@poliisi.fi
Puhelin 0295 470 011, Faksi 0295 411 622, poliisi.fi